

<https://doi.org/10.52326/csd2023.26>

APPROACHES FROM EMPLOYERS' PERSPECTIVE IN THE ENTREPRENEURIAL TRAINING OF STUDENTS IN THE TEXTILE-LEATHER INDUSTRY

ABORDĂRI DIN PERSPECTIVA ANGAJATORILOR ÎN PREGĂTIREA ANTREPRENORIALĂ A STUDENȚILOR DIN DOMENIUL TEXTILE-PIELĂRIE

Ala Oberșt¹, PhD., Valentina Bulgaru², PhD., Maria Gheorghiu³, PhD., Angela Scripcenco⁴, PhD.,
Angela Ghelbet⁵, PhD.

^{1,2,3,4,5}Universitatea Tehnică a Moldovei, bd. Ștefan cel Mare, 168, MD-2004, Chișinău, Republica Moldova

Abstract: the methodology of student training included the set of procedures, methods and tools used in the learning process focused on the transfer of knowledge, development of professional and behavioural qualities and acquiring of practical skills. This complex process involves a large number of actors with various roles and responsibilities, but the main role belongs to employers in the textile-leather field, who daily monitor the developments of specialists and anticipate those elements that must be taken into account when training a young professional specialist. The main aim this article is to identify the proposals coming from the light industry sector of the Republic of Moldova, focused on the necessary methods to be addressed in the context of student training and the generation of eloquent proposals regarding the teaching methodology in the Technical University of Moldova in order to increase the quality of the training of future specialists and ensure their increased employment rate.

Keywords: *requirements, learning methods, improvement, students, practical skills.*

JEL code: *M1*

Abstract: metodologia pregătirii studenților include setul de proceduri, metode și instrumente utilizate în procesul de învățare axat pe transferul de cunoștințe, dezvoltarea calităților profesionale și comportamentale și dobândirea de abilități practice. Acest proces complex implică un număr mare de actori cu diferite roluri și responsabilități, dar rolul principal aparține angajatorilor din domeniul textile-pielărie, care monitorizează zilnic evoluțiile specialiștilor și anticipează acele elemente care trebuie luate în considerare în pregătirea unui tânăr specialist profesionist. Scopul principal al acestui articol este identificarea propunerilor venite din sectorul industriei ușoare din Republica Moldova, concentrate asupra metodelor necesare de abordat în contextul pregătirii studenților și generarea de propuneri convingătoare cu privire la metodologia de predare la Universitatea Tehnică a Moldovei pentru a crește calitatea pregătirii viitorilor specialiști și a asigura o rată crescută de ocupare a acestora.

Cuvinte cheie: *cerințe, metode de învățare, îmbunătățire, studenți, abilități practice.*

1. INTRODUCERE

Acest articol a fost elaborat în baza rezultatelor studiului de cercetare privind „Analiza comparativă a ofertei educaționale universitare și cererii pieței privind competențele antreprenoriale ale absolvenților domeniului textile și elaborarea recomandărilor privind perfecționarea curriculei pentru educația antreprenorială”, realizat în cadrul proiectului cu suportul financiar al Uniunii Europene „Collaborative Entrepreneurial Education”. Rezultatele sondajului de opinie a antreprenorilor

care reprezintă întreprinderi mici și mijlocii (IMM) din sectorul industriei ușoare a Republicii Moldova a generat un set de propuneri vis-a-vis de pregătirea antreprenorială a studenților Facultății Textile și Poligrafie a Universității Tehnice a Moldovei (actualmente Facultatea de Design).

Competențele antreprenoriale generale ale studenților din domeniul textile-pielărie a Universității Tehnice a Moldovei sunt privite în sectorul industriei ușoare a Republicii Moldova ca fiind importante pentru integrarea și realizarea profesională deoarece anual în cadrul sectorului sunt înregistrate întreprinderi noi prin care se atestă interesul sporit pentru antreprenoriatul în domeniul textilelor.

Mediul antreprenorial supus unui număr mare de schimbări și provocări impune însușirea cunoștințelor și dezvoltarea spiritului de antreprenoriat ca partea componentă a procesului de învățare și pregătire profesională. Prin urmare, acest articol generează propunerile mediului de afaceri privind îmbunătățirea procesului de formare a competențelor antreprenoriale la studenții Facultății Textile și Poligrafie și valoarea adăugată a acestor competențe în viitoarea activitatea profesională prin parcursul specialistului în devenire și formularea propunerilor privind aplicarea celor mai potrivite metodici de predare.

2. METODOLOGIA CERCETĂRII

În vederea asigurării unei abordări strânse cu cerințele mediului de afaceri s-a apelat la metoda anchetei sociologice aplicând sondajul de opinie online.

Scopul acestui sondaj a presupus efectuarea unei cercetări pe un eșantion relevant de întreprinderi din industria textilă a Republicii Moldova, care ar sta la baza elaborării recomandărilor privind perfecționarea/elaborarea curriculei pentru educația antreprenorială în Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie cu scopul de a o racorda la cerințele actuale și de perspectivă ale pieței naționale.

Sondajul a fost realizat prin aplicarea tehnicii de cercetare cantitativă care a urmărit să:

- asigure dezvoltarea, testarea chestionarului și a metodologiei;
- colecteze datele cantitative conform chestionarului;
- realizeze interpretarea și validarea rezultatelor.

Chestionarul a cuprins 24 întrebări, printre care și trei întrebări deschise.

Sondajul a fost realizat în perioada 25.01.2022-15.02.2022, acesta implicând colectarea datelor în baza chestionarului expediat respondenților.

Obiectul cercetat a constituit IMM din sectorul industriei ușoare. Astfel din numărul total de IMM de 682 întreprinderi, au fost intervievate 73 de întreprinderi, care au cuprins activitățile economice conform Clasificatorului activităților din Economia Moldovei CAEM-2 [1]:

- C13 Fabricarea produselor textile;
- C14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte și
- C15 Tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea încălțămintei și altele; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor.

Sondajul specificat nu a cuprins întreprinderile de pe malul stîng al râului Nistru.

Îmbunătățiri propuse pentru educația antreprenorială propuse de cei 73 respondenți urmează să fie analizate și elucidate în acest articol.

3. ÎMBUNĂTĂȚIRI PROPUSE PENTRU EDUCAȚIA GENERALĂ ȘI ANTREPRENORIALĂ

Una din cele 3 întrebări deschise propuse respondenților a fost „Completați sau adăugați alte sugestii noi?” În total au fost propuse peste 44 comentarii și/sau propuneri pentru pregătirea antreprenorială a studenților, care sunt valoroase pentru a fi luate în considerare și în procesul didactic.

În figura 1 sunt relatate propunerile antreprenorilor din sectorul industriei ușoare, care au fost grupate după tematica acestora.

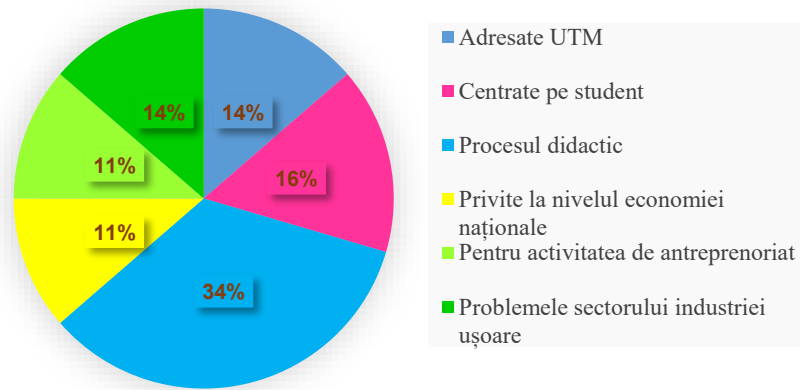

Figura 1. Structura propunerilor generate de respondenți pentru educația generală și antreprenorială

Sursa: Elaborat de autori

Analizând structura propunerilor prezentată în figura 1 putem afirma că cele mai multe propuneri sunt orientate spre procesul didactic (34%) și adresate studenților (16%), ceea ce denotă necesitatea regândirii metodologiei de predare, ca să fie o corelație strânsă dintre pregătirea viitorilor specialiști din domeniul textile-pielărie și necesitățile mediului de afaceri.

Dintre cele mai elocvente propuneri privind procesul didactic considerăm oportune următoarele:

- ✓ Instruirea practică a prelucrării blănurilor naturale, confecționării de gulere.
- ✓ Mai puțină teorie și mai multă practică la pregătirea studenților.
- ✓ Accent pe practica de producere la întreprindere.
- ✓ Programe noi de proiectare a articolelor de îmbrăcăminte, de ultima generație, mai eficiente, mai multe ore practice cu studenții, brainstorming-uri.
- ✓ Introducerea mai multor activități practice în procesul de pregătire a studenților.
- ✓ Studierea programelor de pilotare, sistemelor de serigrafie, etc.
- ✓ Pregătirea specialiștilor cu cunoașterea tehnologiei de tricotare.
- ✓ Tinerii designeri să cunoască aspectele practice ale tehnologiei de confecționare a articolelor de îmbrăcăminte, să conștientizeze faptul ca procesul tehnologic generează cheltuieli și trebuie realizat cu un anumit raționament.
- ✓ Suntem în căutarea specialiștilor cu o bună cunoaștere a limbilor engleza/ italiana, comunicabili, apti de a rezolva situații dificile și cu simț de diplomatie.
- ✓ De asigurat diferențierea competențelor dintre absolvenții școlilor profesionale și instituțiilor de învățământ superior.
- ✓ De aplicat unele metode practice de instruire, de exemplu, de analizat un articol de îmbrăcăminte de la renumiți producători și în baza acestuia de asigurat simularea analizei procesul tehnologic, apoi de cusut ca un produs identic, priviți această propunere ca o idee pentru organizarea exercițiilor practice.
- ✓ În general, reflectând experiența mea de lucru cu întreprinderile de fabricare a articolelor de îmbrăcăminte este necesar un audit însoțit de coaching pentru conducătorii secțiilor de cusut. Suportul în organizarea proceselor de afaceri și proceselor de producție. Adesea, aceste persoane sunt copleșite de probleme curente deoarece le lipsesc cunoștințele profesionale. Preponderent, în 90% de cazuri tehnologi sunt fostele cusătorese și aceasta practică este o problemă de importanță majoră. La mine deseori apelează pentru suportul în lansarea noilor modele, diviziunea operațiilor. Lipsește conștientizarea importanței și necesității elaborării documentației tehnice pentru modele cusute.
- ✓ Tehnologi competenți.
- ✓ Există o necesitate enormă în instruirea și dezvoltarea muncitorilor
- ✓ Croitorul, Cusătoreasa, Designerul Vestimentar trebuie să aibă educație formală, și

anumite calități și o combinație de abilități de desen, croit și cusut, o cunoaștere a industriei modei și o perseverență inegalabilă, cunoașterea armoniei culorilor și îmbinării texturilor, o capacitate de vizualizare a conceptelor în trei dimensiuni și implicit abilitățile de coasere și tăiat toate tipurile de țesături. Un designer la început de drum să înțeleagă cât mai multe lucruri despre cum țesăturile se mișcă, respiră, reacționează atunci când sunt purtate, dacă se șifonează sau decolorează.

Prin urmare palier „procesul didactic” trebuie să înglobeze cele patru categorii de propuneri prezentate în figura 2, care au fost sintetizate de autori în baza analizei calitative a propunerilor formulate de antreprenori.

Procesul didactic de pregătire a studenților ar trebui să includă un număr mai mare de ore alocate activităților practice, care să fie realizate prin strategiile de predare bazate pe examinarea unor exemple concrete și aplicarea unor metode de inducere a studenților la etapele procesului tehnologic, luând în considerare numărul mare a factorilor de influență asupra acestuia.

Pe lângă activitățile practice, procesul didactic trebuie să absoarbe toate tehnologiile noi și inovațiile aplicate în sectorul industriei ușoare, ca studentul să fie în rând cu aceste tehnologii, să le însușească și să genereze valori în viitoarea activitate profesională.

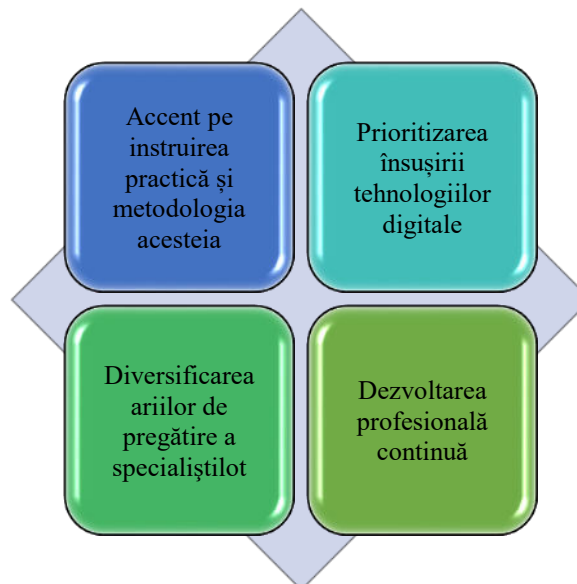

Figura 2. Categoriile de bază a propunerilor ce vizează procesul didactic

Sursa: Elaborat de autori

Evident că IMM din sectorul industriei ușoare a Republicii Moldova sunt preocupați și de realizarea misiunii de bază a universității, și anume pregătirea specialiștilor necesari, care să dețină cunoștințe și competențe actuale pentru diverse activități operaționale desfășurate în mediul industrial ca designer, tehnolog, seriograf, modelier-constructor.

Viziunile antreprenorilor sunt orientate nu doar spre procesul de pregătire a specialiștilor în cadrul instruirii formale, dar includ și propunerile privind dezvoltarea profesională a celor din cadrul fabricilor sectorului industriei ușoare, fapt ce indică necesitatea învățării pe tot parcursul vieții.

În contextul celor menționate anterior, antreprenorii au adresat unele propuneri și studenților legate de pregătirea lor profesională și antreprenorială, ceea ce induce la o abordare complexă a problemei examinate. Adresările specificate includ:

- ✓ Contează foarte mult motivația personală și interesul a fiecărui student.
- ✓ Motivare a celor ce învață, ca fără cunoștințe nu vor face bani și să nu facă studii pe bani, dar să facă bani în baza studiilor.
- ✓ Implicarea studenților mai mult spre partea practică.
- ✓ Studenții trebuie să realizeze mai multe stagii practice.
- ✓ Probabil studenții trebuie implicați în procesele de producere la toate nivelele încă din primul an de studii (ca în cazurile învățământului dual), iar statul trebuie să atragă

întreprinderile în acest proces prin suport la diferite nivele în vedere obținerii unor beneficii incontestabile pentru întreprindere.

- ✓ Orice student trebuie mai întâi de toate să aprecieze faptul că lucrează, să capete cunoștințe. Din păcate populația tânără din țară vor să devină din prima zi directori fără a-și asuma responsabilități. Pentru a crea o afacere e nevoie de mult efort și munca.
- ✓ Cunoștințe în legislație, contabilitate în domeniul industriei ușoare.

Conștientizarea așteptărilor angajatorilor din domeniul textile-pielărie ar genera efecte pozitive asupra pregătirii studenților în cadrul UTM.

4. PROPUNERI REFERITOARE LA METODICA PREDĂRII

Rezultatele cercetării ne permit să propunem unele elemente din metodologia pregătirii generale și antreprenoriale a studenților din domeniul textile-pielărie la disciplinele acoperite în Planul de învățământ în contextul celor expuse de IMM participante în chestionare.

Una dintre propunerile specificate ține de creșterea numărului de ore dedicate activităților practice. În general formele de instruire tehnico-practică au evoluat continuu pe parcursul timpului. Pentru domeniul textile-pielărie acestea trebuie să se apropie mai mult de specificul producției industriale, oferind cadru necesar studenților de aplicare și de exersare a cunoștințelor și operațiilor tehnologice însușite în aulele universității. Lecțiile practice trebuie să îndeplinească anumite cerințe pedagogice dintre care [4]:

- Asigurarea unui conținut științific de specialitate corespunzător tematicii predate.
- Asigurarea unei strânse legături între cunoștințele de tehnologia și alte discipline înrudite în scopul înțelegerii elementelor științifice cu caracter inter disciplinar.
- Efectuarea unor activități cu caracter util, ceea ce contribuie la dinamizarea spiritului de responsabilitate și conștiinciozitate a studentului față de pregătirea sa profesională.
- Organizarea și dotarea laboratoarelor și atelierelor universitare în raport cu tehnica modernă contribuie la o mai mare integrare a studenților în procesul de producție industrială, indiferent de momentul acesteia, fie să fie în cadrul stagiului de practică, fie să fie în viitoarea activitate profesională după absolvirea universității.

Lecțiile practice pot să mobilizeze, să solicite și să dezvolte spiritul de observație, flexibilitatea gândirii, dorința de cercetare și cunoaștere și realizarea importantelor obiective care stau în fața universității [2,3,4]:

- formarea la studenți a unor capacități, priceperi și deprinderi de muncă cu profil larg, pe baza cărora orice student să fie capabil să organizeze, să desfășoare, să perfecționeze și să evalueze activitatea pe care o efectuează, singur sau în grup în domeniul industriei ușoare;
- dezvoltarea gândirii tehnice, a spiritului de inovație și a celui practic-aplicativ, a unui orizont politehnic, fără de care nu poate fi vorba despre o educație tehnologică, despre o atitudine și cultură tehnologică;
- formarea la studenți a unei atitudini pozitive față de ocupație profesională viitoare, care include în sfera ei și respectul pentru rezultatele muncii, pentru bunurile obștești și pentru producătorii acestora;
- formarea și dezvoltarea interesului pentru activitatea profesională, dragostea pentru parcursul profesional, cultivarea atitudinii receptive față de tot ceea ce apare nou în domeniul profesional, a dorinței de perfecționare continuă.

O altă metodică ce relevă din propunerile antreprenorilor ține de organizarea și practicarea vizitelor și excursiilor de studiu la unitățile de producție din sectorul industriei ușoare.

Vizitele și excursiile sunt activități didactice, organizate și proiectate sub formă de deplasări de studiu, care au ca obiectiv principal lărgirea și aprofundarea cunoștințelor, legarea lor de viață, de practică, de realitatea social-profesională, ce pregătesc elementele integrării socio-profesionale. Acestea generează un rol deosebit de important, contribuind la dinamizarea curiozității tehnico-științifice, a spiritului de investigație, a imaginației și a gândirii creative [4].

Fiind o activitate complexă, desfășurată în afara universității, care antrenează o serie de factori și de mijloace, vizitele și excursiile necesită o organizare și proiectare coerentă, responsabilă și eficientă.

5. CONCLUZII

Mediul antreprenorial supus unui număr mare de schimbări și provocări impune însușirea cunoștințelor și dezvoltarea spiritului de antreprenoriat ca partea componentă a procesului de învățare și pregătire profesională.

Realizarea sondajului a 73 de întreprinderi din sectorul industriei ușoare din Republica Moldova a permis evidențierea propunerilor generate de respondenți pentru educația generală și antreprenorială a studenților din domeniul textile-pielărie, ceea ce denotă necesitatea regândirii metodologiei de predare, bazată pe o corelație strânsă dintre pregătirea viitorilor specialiști din domeniul textile-pielărie și necesitățile mediului de afaceri.

Propunerile pentru procesul didactic au fost analizate și structurate în patru categorii principale.

Prin urmare autorii au propus recomandările privind organizarea și desfășurarea activităților practice și organizarea mai multor vizite și excursii la întreprinderile din sectorul industriei ușoare. Aceste metodici vor contribui pozitiv la formarea unor capacități, priceperi și deprinderi de muncă cu profil larg, pe baza cărora orice student să fie capabil să organizeze, să desfășoare, să perfecționeze și să evalueze activitatea profesională, dezvoltarea gândirii tehnice, a spiritului de inovație și a celui practic-aplicativ. Formarea interesului pentru activitatea profesională, dragostea pentru parcursul profesional, cultivarea atitudinii receptive față de tot ceea ce apare nou în domeniul profesional și a dorinței de perfecționare continuă.

Recunoștință: Cercetarea a fost finanțată în cadrul Proiectului „Collaborative Entrepreneurial Education” (CEE) finanțat de Comisia Europeană implementat de Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM) în parteneriat cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (UTIASI) și Patronatul Județean al Întreprinderilor Mici și Mijlocii din Iași (PJIMMI).

Referințe:

1. Clasificatorul activităților din Economia Moldovei CAEM-2, aprobat prin Ordinul Biroului Național de Statistică nr.28 din 07 mai 2019. Pus în aplicare de la 7 mai 2019.
2. Rolf Gollob, Wiltrud Weidinger, Dezvoltare profesională prin vizite la clasă Predarea și învățarea de calitate, [accesat 15.03.2023], Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/ro_predarea_si_invatarea_de_calitate_1_web_0.pdf
3. Nastas S. coord., Ghid metodologic: instrumente de implementare a tehnologiilor în învățământul general, Chișinău, 2018 [accesat 15.03.2023], Disponibil: http://ise.upsc.md/uploads/files/1548841870_nastas.pdf
4. Pater Sorin, Didactica specialității. Curs pentru studenții de la inginerie, 2010 [accesat 16.03.2023], Disponibil: <https://fliphtml5.com/yvcy/mxvx/basic>
5. www.mecc.gov.md